

ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-ศรีลังกา

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

1.1 ภาครัฐบาล :

- ความตกลงว่าด้วยบริการขนส่งทางอากาศ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2493 (ค.ศ. 1950)
- ความตกลงทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2524 (ค.ศ. 1981)
- ความตกลงว่าด้วยการค้าพลอยกิวต้าระหว่างไทยกับศรีลังกา เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2530 (ค.ศ.1987)
- อนุสัญญาระหว่างไทยและศรีลังกาเพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงการรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2531 (ค.ศ. 1988)
- ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทยกับศรีลังกา เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2539 (ค.ศ. 1996)
- ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและวิชาการระหว่างไทยและศรีลังกา เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2539 (ค.ศ. 1996)
- ปฏิญญาว่าด้วยการจัดตั้งความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างบังกลาเทศ อินเดีย ศรีลังกา และไทย (BIST-EC) เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2540 ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจบังกลาเทศ-อินเดีย-พม่า-ศรีลังกาและไทย (BIMST-EC) เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2540 (1997)
- ลงนามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMST-EC เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 ณ จังหวัดภูเก็ต
- ลงนามพิธีสารเพื่อรับบังกลาเทศเป็นสมาชิกกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMST-EC เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2547 ณ กระทรวงพาณิชย์ไทย
- ลงนามบันทึกความเข้าใจด้านการลงทุนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงอุตสาหกรรมของไทย และคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งศรีลังกา เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2547
- ลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไทยและกระทรวงเกษตร ปศุสัตว์ ที่ดิน และระบบชลประทานศรีลังกาว่าด้วยความร่วมมือด้านมาตรการว่าด้วยสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

1.2 ภาคเอกชน :

- ลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (The Board of Trade of Thailand) และหอการค้าแห่งศรีลังกา (The Ceylon Chamber of Commerce, Sri Lanka) เพื่อขยายการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวระหว่างกัน (ไม่ได้ระบุวันลงนาม)
- ลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างหอการค้าแห่งศรีลังกาและหอการค้าไทย (The National Chamber of Commerce of Sri Lanka and the Thai Chamber of Commerce) เพื่อส่งเสริมการค้าสินค้า การค้าบริการ ในระดับทวิภาคีระหว่างไทย-ศรีลังกา เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2547 ณ กรุงเทพมหานคร

2. การค้าระหว่างไทย – ศรีลังกา

2.1 การค้ารวม ศรีลังกาเป็นคู่ค้าอันดับที่ 64 ของไทย และเป็นคู่ค้าอันดับ 4 ของไทยในภูมิภาคเอเชียใต้ รองจากอินเดีย บังกลาเทศ และปากีสถาน ตามลำดับ ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2556) การค้ารวมมีมูลค่าเฉลี่ย 535.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี พ.ศ. 2556 การค้ารวมมีมูลค่า 478.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 12.72 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 365.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2.2 การส่งออก ศรีลังกาเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 51 ของไทย และเป็นตลาดส่งออกอันดับ 4 ของไทยในภูมิภาคเอเชียใต้รองจากอินเดีย บังกลาเทศ และปากีสถาน ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2556) การส่งออกมีมูลค่าเฉลี่ย 454.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี พ.ศ. 2556 การส่งออกมีมูลค่า 422.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 6.89 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ปลาแห้ง น้ำมันสำเร็จรูป ผ้าฝ้าย น้ำตาลทราย รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล และส่วนประกอบของเครื่อง ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2.3 การนำเข้า ศรีลังกาเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 78 ของไทย และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 3 ในภูมิภาคเอเชียใต้รองจากอินเดีย และปากีสถาน ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2554-2556) การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 81.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี พ.ศ. 2556 การนำเข้ามีมูลค่า 56.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 40.46 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องประดับอัญมณี สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง ฝ้ายฝืน ส่วนประกอบและอุปกรณ์ ยานยนต์ กาแฟ ชา เครื่องเทศ ลวดและสายเคเบิล ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ เป็นต้น

3. สินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกและนำเข้า

3.1 สินค้าส่งออก ได้แก่ ปลาแห้ง น้ำมันสำเร็จรูป น้ำตาลทราย เคมีภัณฑ์ ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3.2 สินค้านำเข้า ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องประดับอัญมณี ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ เป็นต้น

4. ปัญหาการค้าทวิภาคี

- ศรีลังกาเป็นตลาดขนาดเล็กด้วยจำนวนประชากรเพียง 21.5 ล้านคนและมีอำนาจซื้อต่ำ
- การเอื้ออำนวยด้านข้อมูลการค้าและการลงทุนสำหรับนักธุรกิจของศรีลังกาและนักธุรกิจต่างชาติยังมีไม่เพียงพอ ทำให้เสียโอกาสและประโยชน์ในการขยายการค้า
- สินค้าส่งออกหลายชนิดของศรีลังกามีความคล้ายคลึงกับของไทยทำให้ตลาดไม่ค่อยมีความน่าสนใจ
- ยังไม่มีความตกลงทางการค้าระหว่างไทยกับศรีลังกา จึงทำให้ไม่มีการเจรจาทวิภาคีเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือต่างๆ ในส่งเสริมการค้าระหว่างกันและลดอุปสรรคทางการค้า
- ปัญหาความไม่สงบภายในศรีลังกาเกิดจากความขัดแย้งทางเชื้อชาติระหว่างชาวสิงหลและชาวทมิฬมาเป็นเวลานานนับศตวรรษ โดยชาวทมิฬต้องการที่จะแยกดินแดนทางภาคเหนือและตะวันออกของประเทศตั้งเป็นมาตุภูมิทมิฬ ทำให้นักธุรกิจขาดความเชื่อมั่นในการเข้าไปลงทุนหรือทำการค้ากับศรีลังกา

- การจัดทำความตกลงว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้า (PTA) ไทย-ศรีลังกา

- ไทยและศรีลังกาทกลงยกร่างความตกลง (ทวิภาคี) ว่าด้วยสิทธิพิเศษทางการค้าไทย-ศรีลังกา (PTA) โดยไทยตกลงจะลดภาษีให้ศรีลังกา 12 รายการ ได้แก่ ปลาทูน่า (5%) ซา (5%) โดยกำหนดโควตาพิเศษสำหรับสินค้าซาปีละ 125 ตัน พริกไทย (5%) เมล็ดโกโก้ (5%) กราไฟต์ (1%) แนนพาทาลีน (1%) เพชรอื่นๆ (0%) รัตนชาติอื่นๆ (0%) และวาล์ว (1%) ขณะที่ศรีลังกาจะลดภาษีให้ไทย 6 รายการ ตามข้อเสนอของศรีลังกา ได้แก่ ส่วนประกอบของรองเท้า (0%) หลอดหรือท่อเหล็ก (0%) ภาชนะสำหรับบรรจุก๊าซ (0%) เครื่องจักรไฟฟ้า (3%) อานจักรยาน (5%) และอุปกรณ์สำหรับสาธิต (3.9%) ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 3 ก.พ. 47 เห็นชอบร่างความตกลงฯ และอนุมัติการลงนามความตกลงดังกล่าว โดยทั้งสองฝ่ายกำหนดลงนามในช่วงการเดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรีศรีลังกา เมื่อวันที่ 9 ก.พ. 47 แต่ศรีลังกามีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในประเทศ จึงไม่มีการลงนามความตกลงฯ

- ต่อมา ศรีลังกาเสนอให้มีการลงนามความตกลง PTA ไทย-ศรีลังกา ในช่วงการเดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรีศรีลังกา ระหว่างวันที่ 30-31 มี.ค. 50 แต่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยขอให้มีการชะลอการลงนามความตกลง PTA ออกไปก่อน เนื่องจากเห็นว่า หากมีการลงนามดังกล่าว ไทยจะต้องลดภาษีสินค้าให้ศรีลังกาเหลือ 5% และให้โควตาพิเศษอีกปีละ 125 ตัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ปลูกชาในเขตภาคเหนือของประเทศ และเห็นว่า การเปิดตลาดชาให้ศรีลังกาต้องไม่เร็วกว่าการเปิดตลาดให้กลุ่มอาเซียน

หมายเหตุ ไทยเปิดตลาดสินค้าชา ภายใต้ WTO ที่ปริมาณ 625 ตัน ต่อปี โดยเก็บภาษีในโควตา 30% และภาษีนอกโควตา 90% จากสมาชิก WTO ทุกประเทศในอัตราที่เท่ากันตามหลัก MFN

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
สำนักทวิภาคี
มีนาคม 2557

ตารางที่ 1 : การค้าระหว่างประเทศของไทยกับศรีลังกา

รายการ	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ			อัตรายายตัว (%)			สัดส่วน (%)		
	2554	2555	2556	2554	2555	2556	2554	2555	2556
ไทย - โลก									
มูลค่าการค้า	451,358.90	479,224.06	479,252.36	19.97	6.17	0.01	100	100	100
การส่งออก	222,579.16	229,236.13	228,529.77	15.15	2.99	-0.31	100	100	100
การนำเข้า	228,779.74	249,987.93	250,722.59	25.07	9.27	0.29	100	100	100
ดุลการค้า	-6,200.58	-20,751.80	-22,192.82						
ไทย - ศรีลังกา									
มูลค่าการค้า	580.06	548.64	478.85	19.72	-5.42	-12.72	0.13	0.11	0.10
การส่งออก	486.95	453.41	422.15	21.26	-6.89	-6.89	0.22	0.2	0.18
การนำเข้า	93.12	95.24	56.70	12.30	2.27	-40.46	0.04	0.04	0.02
ดุลการค้า	393.83	358.17	365.46						

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 2 : สินค้าออกของไทยไปศรีลังกา

อันดับ ที่	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ			อัตรายายตัว (%)			สัดส่วน (%)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556	2554	2555	2556
1	ปลาแห้ง	31.3	32.3	47.2	5.2	3.08	46.06	6.43	7.12	11.17
2	น้ำมันสำเร็จรูป	1.3	1.5	42.7	12.72	10.15	2,831.56	5.86	0.32	10.11
3	ผ้าฝ้าย	51.5	43.6	40.6	-6.22	-15.23	-7.03	10.57	9.63	9.61
4	น้ำตาลทราย	28.5	33.5	34.6	-21.49	17.3	3.49	11.84	7.38	8.21
5	รถยนต์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	57.7	72.8	22.1	39.84	26.32	-69.68	5.01	16.06	5.23
6	เม็ดพลาสติก	24.4	25.8	20	16.7	5.66	-22.3	2.78	5.68	4.74
7	เคมีภัณฑ์	16.4	14.9	18.2	-25.11	-9.34	22.43	2.35	3.28	4.31
8	เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบของเครื่อง	33.4	21.2	16.4	205.37	-36.41	-22.92	3.37	4.68	3.88
9	ด้ายและเส้นใยประดิษฐ์	11.5	10.6	15.5	-27.79	-7.99	47.11	3.38	2.33	3.68
10	เหล็ก เหล็กกล้าและ ผลิตภัณฑ์	15.3	10.8	13.4	54.25	-29.63	23.91	6.85	2.38	3.17
รวม 10 รายการ		271.3	266.9	270.6	11.65	-1.62	1.4	58.45	58.86	64.11
อื่นๆ		215.7	186.5	151.5	35.98	-13.52	-18.76	41.55	41.14	35.89
รวมทั้งสิ้น		486.9	453.4	422.2	21.26	-6.89	-6.89	100	100	100

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 3 : สินค้าเข้าของไทย จากศรีลังกา

อันดับ ที่	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ			อัตรายายตัว (%)			สัดส่วน (%)		
		2554	2555	2556	2554	2555	2556	2554	2555	2556
1	เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	51.7	62.0	26.0	-12.7	20.0	-58.1	55.5	65.1	45.9
2	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	14.5	8.1	7.6	114.6	-44.1	-6.5	15.6	8.5	13.4
3	เสื้อผ้าสำเร็จรูป	3.7	5.1	6.1	29.7	38.2	19.8	4.0	5.4	10.8
4	เครื่องประดับอัญมณี	0.1	1.2	2.2	11.2	1317.5	82.9	0.1	1.3	3.9
5	สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่ง	0.2	1.9	2.1	-24.3	733.1	9.7	0.3	2.0	3.8
6	ผ้าผืน	3.3	2.3	1.6	24.4	-28.3	-30.7	3.5	2.5	2.9
7	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ ยานยนต์	1.3	1.9	1.6	41.0	43.7	-16.9	1.4	2.0	2.8
8	กาแฟ ชา เครื่องเทศ	0.8	1.7	1.4	8.7	119.2	-18.2	0.9	1.8	2.5
9	ลวดและสายเคเบิล	1.1	1.3	1.3	-4.2	23.1	-7.1	1.2	1.4	2.2
10	ผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ	1.3	1.2	1.2	29.4	-13.4	7.4	1.4	1.2	2.2
รวม 10 รายการ		78.1	86.9	51.2	3.1	11.4	-41.1	83.8	91.3	90.4
อื่นๆ		15.1	8.3	5.5	108.4	-44.8	-34.2	16.2	8.7	9.6
รวมทั้งสิ้น		93.1	95.2	56.7	12.3	2.3	-40.5	100.0	100.0	100.0

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร